

Гиёхвандлик – глобал муаммо

Гиёхвандлик воситалари нафақат инсон саломатлигига хавф солиши, балки унинг таъсирида турли жиноятлар содир этилаётгани билан ҳам хавфлидир. Мамлакатимиз Жиноят кодексига мувофиқ, тақиқланган экинларни, яъни кўкнор ёки мойли кўкнор, каннабис ўсимлиги ёхуд таркибида гиёхвандлик воситалари ёки психотроп моддалар бўлган экинларни қонунга хилоф равища экиш ёки етиштириш тақиқланган.

Бу борада республикамизда ҳам доимий равища тадбирлар ўтказилиб бориляпти. Жумладан, олий ўқув юртларида, лицей, колледж, мактаб ва бошқа ўқув муассасаларида барча соҳа вакиллари ҳамкорлигига тадбирлар ўтказилиб, ёшлар ўртасида мунтазам равища олиб борилмоқда.

Умуман 2019 йил давомида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорликда ўтказилган кенг қамровли профилактик тезкор тадбирларда гиёхвандлик воситалари билан боғлиқ 4611 та жиноий ҳолат аниқланиб, ноқонуний муомаладан 1 тоннага яқин гиёхвандлик воситалари олиб қўйилган.

Ана шу жиноятлардан бири сифатида 2020 йил 26 февраль куни ИИБ ходимлари томонидан Б.Қ.нинг яшаш хонадони холислар иштирокида кўздан кечирганида хонадонидаги телевизор орқасида турган қутида 1 гр ва оғилхонада бўлган қутида 151 гр, кўп миқдорда “марихуана” гиёхвандлик воситаси қонуна хилоф равища сақланаётганлиги аниқланган. Суд-кимёвий экспертизасининг хулосасига кўра, марихуана гиёхвандлик моддасига ўхшаш моддалар таркибида “тетрагидроканнабинол” моддаси мавжуд бўлиб, бу ўсимлик “марихуана” деб аталувчи гиёхванд воситалари туркумига киришлиги кўрсатилган. Шундай қилиб, Б.Қ.нинг айби судда исботланиб, унга нисбатан қонунда белгиланган жазо чораси тайинланди.

Гиёхвандлик воситалари билан боғлиқ жиноятлар Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг XIX бобида алоҳида келтирилган бўлиб, 270-модда (тақиқланган экинларни етиштириш), 271-модда (гиёхвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни қонунга хилоф равища эгаллаш), 273-модда (гиёхвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзлаб қонунга хилоф равища тайёрлаш, олиш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар қилиш, шунингдек уларни қонунга хилоф равища ўтказиш), 274-модда (гиёхвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни истеъмол қилишга жалб этиш), 275-модда (гиёхвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддалар ишлаб чиқариш ёки улардан фойдаланиш қоидаларини бузиш) ва 276-модда (гиёхвандлик воситалари, уларнинг аналоглари ёки психотроп моддаларни ўтказиш мақсадини кўзламай қонунга хилоф равища тайёрлаш, эгаллаш, сақлаш ва бошқа ҳаракатлар) каби моддаларни ўз ичига олган.

Ушбу жиноят нафақат маълум бир худудда, балки дунё миқёсида ҳам глобал муаммога айланиб, трансмиллий жиноятчиликнинг учта энг хавфли туридан бири бўлиб келмоқда. Бунинг исботи сифатида, дунё миқёсида жазони ўташ жойларида озодликдан маҳрум қилинганларнинг 30 % дастлабки ҳибсда сақланаётганлар бўлса, судланганларнинг 18 % наркотиклар билан боғлиқ жиноятлар учун жазо ўтаётгани кўрсатилмоқда.

Жиноят ишлари бўйича Ўзбекистон тумани судининг судя ёрдамчиси

2020-06-29 20:54:58